“Difai” Təşkilatının “Müdafiə” (Qazax-Tiflis) Komitəsi

Müəllif: Vüqar Həsənbəyli
23.02.2012 00:19

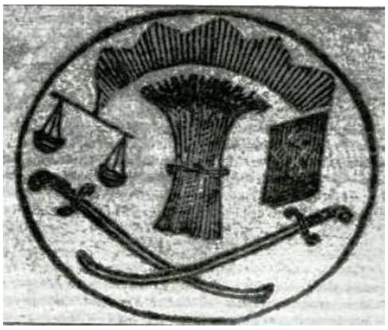
("Müdafiə" Komitəsinin möhürü)

1907-ci ilin may ayında Tiflisdə “Difai” Təşkilatının “Müdafiə” Komitəsi yaradılmışdı. Partiyaya korpus topoqrafı, polkovnik İbrahim ağa Vəkilov rəhbərlik edirdi.

Təşkilatın fəaliyyət dairəsi Yelizavetpol quberniyasının qərbini, əsas etibarilə, Qazax qəzasının və Tiflis quberniyasının bəzi qəzalarını əhatə edirdi. Təşkilatın yaradılmasında Ağalar bəy Qiyasbəyli, Hacı Kərim Sanılı, A.Xəlilbəyov və N.Dilbazi fəal iştirak etmişdilər.

"Müdafiə" proqram sənədi kimi, "Difai" partiyasının proqramını qəbul etmişdi. Komitənin buraxdığı intibahnamələrdə bildirilirdi ki, o, "müsəlmanların bütün ictimai işlərinə qarışacaq, onların arasında birlik yaradacaq, maarif və mədəniyyət işlərinə qayğı göstərəcəkdir".

Təşkilat öz tərəfdarlarını millətin azadlığı və ədaləti uğrunda mübarizəyə çağırırdı.

Təşkilatın əsas diqqəti daşnakların azərbaycan türklərinə qarşı törətdikləri soyqırımları ilə əlaqədar çarizmin Azərbaycanın qərb qəzalarında yerləşdirdiyi kazak hissələrinin boykot edilməsinə yönəlmişdi.

"Müdafiə" 1907-ci ilin sonlarına yaxın Qazaxda yerləşdirilmiş hərbi hissələrə kömək göstərən

əhaliyə xəbərdarlıq edərək, kazakların 1906-cı ildə azərbaycan türklərinin başına gətirdiyi müsibətləri onlara xatırladırdı.

Lakin təşkilat üzvlərinin azlığı və polis tərəfindən təzyiqlərə məruz qalması üzündən "Müdafiə", müəyyən təbliğatçılıq fəaliyyəti istisna edilməklə, əməli fəaliyyət göstərə bilmədi və 1909-cu ildə fəaliyyətini dayandırdı.